

Somló Tamás sírkőavatásán

Tisztelt rabbi!
Tisztelt gyülekezet!
Kedves barátaim!
Tomikám!

Még mindig végtelenül szurreális ez a szituáció!
Egy éve magamban beszélek hozzád.
Úgyhogy kifejezetten jó, hogy valakik kitalálták
a számomra ezt a haknit.

Naponta eszembe jut valami, amit meg kéne be-
szélni veled! Annyi minden van!

Végképp és végletesen megbolondult a világ, és
végképp és végletesen megbolondult ez a hely, a mi
szeretett hazánk.

Ha velünk lennél, naponta – mit naponta: órán-
ként – háborodnál fenn valamin, velünk, barátaid-
dal együtt, és többnyire jogosan.

A sok igazságtalanságon, amit embertársainkkal
szemben elkövetnek a világ közeli és távoli pontjain.

De főleg a józan ész csődjén.

A populizmus eszméletlen világméretű térhódítá-
sán példának okáért.

És persze még inkább amiatt dohognál velünk,
ami körülöttünk zajlik.

A soha vissza nem térő történelmi esélyünk, a fel-
zárkózás lehetőségének, több Marshall-segélynyi
pénz *elpénecolálásán* – csak azért, hogy néhány cini-
kus, arrogáns, gátlástalan gazember feljebb juthas-
son az uborkafán!

Egyfelől jó, hogy nincs részed az egyre élesedő
virtuális polgárháború alantas fordulataiban, más-
felől nagy szükség lenne a hangodra, a tekinté-
lyedre.

Nagyon-nagyon sokaknak hiányzol. Nem csak a
megismételhetetlen hangod. Az utánozhatatlan mu-
zsikád. Hanem az emberséged. Az önzetlenséged.
A nagyvonalúságod. A nagy szíved. És makacs
hited abban, hogy az emberek jók, legfeljebb a kö-
rülményeik teszik egyiket-másikat gazzá.

Arra gondoltam, hogy villanásokban felidézem a
nélküled eltelt évet, de beláttam, hogy ez végelát-
hatatlan vállalkozás lenne. Ezért csak mazsolákat
kapsz.

Szomorú, de muszáj megemlítenem, hogy alig-
hogy elmentél, sietett utánad a nagy Laux Józsi,
aki odavolt érted.

Távozásodba több pályatársad belebetegedett; s
a „banda” bejelentette: nélküled nincs és most már
nem is lesz, mert nem lehet Loksi. A virtuális térben

persze annál inkább folytatódik a zakatolás. A You-
tube-on rekordokat döntenek a nótáid.

Talán érdekel, hogy miután elmentél, irodalmi
Nobel-díjat kapott egy hozzád hasonló mesüge, Ro-
bert Zimmermann, alias Bob Dylan. Azért ez nem
semmi! Hát nem? Hát de! Schiff András továbbra
sem hajlandó koncertezni itthon. Jó oka van rá! És
majd elfelejtettem: megszűnt a *Népszabadság!* Egy
gázszerelő vette meg, és bezáratta, mindenkit kirú-
gott. Ja, és be akarják záratni a Közép-Európai
Egyetemet is. Nehogy már mások osszák itt az ész!
Ez megy manapság. Meg a sorozás. Nem felhőt-
len boldogság ma itt becsületes embernek, pláne be-
csületes zsidó embernek lenni.

Másfelől tény, hogy miközben nem sok minden
van, ami ma összeköti itthon az embereket (és a po-

litika mindent megtesz azért, hogy egyre inkább szétszakítsa a társadalmat anyagilag és a fejekben is), a te zenéd, Tomi, még mindig összeköt milliókat, teljesen mindegy, hogy mit csinálnak, és miben hisznek.

És akkor jöjjenek a derűsebb dolgok!

A szent család!

Változatlanul slágvortokban.

A mama jól van, a fiúk szerint kifejezetten jó passzban van. Isten éltesse sokáig! Andi szépeket mondott rólad a minap a Klubrádióban.

Csöncsi igyekszik megbirkózni a kőkemény helyzettel! Nem okoz meglepetést.

Lili nehezen talált magára az új dimenzióban, például, hogy időben kell érkezni az iskolába, de összeszedte magát, és abszolút rendben vette az akadályt: túl van az iskolaéven. Kémeim szerint rendben lesz a gyerek, aki persze már kész nő!

Az ikrek szuperek! Dani igazi munkaholista lett, szereti, amit csinál, s jól érzi magát a bőrében.

Pali nemkülönben. Ő is dolgozgat, vele sincs gond. Mint ahogy elsőszülötteddel, Dáviddal sem. A gyerekek össze-

tartanak. Örölnél, ha látnád, mennyire jól kijön egymással négy magzatod. A fiúk apjuk helyett apjuk Lilinek.

És ami a fő: ápolják az atyai örökséget!

Most éppen egy rendkívül izgalmas, több hónapon átívelő koncertsorozaton dolgoznak óriási elánnal, többek között big bandre hangszerelve, újragondolva adják elő a legjobb Somló-dalokat. A zenei emlékezésnek volt már előzménye idén az Arénában a fiúk közreműködésével, és a Volt-fesztiválon is. A nagy dobások azonban csak most jönnek: a Sziget mínusz egyedik napján, majd novemberben, egy héttel a 70-edik születésnapod után az Akváriumban. Ezekon zenészbarátaid társaságában mind a négy gyermeked színpadra lép! Most még kicsit paráznak ettől!

Még annyit, hogy a bolsevik sejt – köszöni elvan, időnként összejövünk, és megállapítjuk, hogy mennyivel vacakabb lett nélküled a világ.

Még mindig rendkívül szürreális ez a szituáció, de most már legalább itt áll ez a szép síremlék, ahova bármikor eljöhethünk, ha beszélni akarunk hozzád, letenni egy kavicsot, bedugni alá egy cetlit az üzenetünkkel. Köszönet jár érte mindenkinek, akit illet.

Mit mondjak még? Szeretünk. Hiányzol.

Léderer Pál

Barátaim!

Kezemben egy fecni. Talán vers, egy furcsa vers. Búcsúvers-féleség. Magyarázatra szorul, hiszen olyan zagyva, akár az életünk.

Somló Tamással mintegy ötvenkét évvel ezelőtt futottunk össze a legendás Egyetemi Színpadon. Közös, te jóisten, soros bemutatóra készültünk. Szinte srácok voltunk, és hirtelen felindulásból friss turné-élményeinkről beszélgettünk, s majd bepisiltünk az együtt és mégis külön-külön tapasztalt élményeinkről anekdotázván.

Mindketten mulatságosnak és tanulságosnak tartva, hogy öt perce eltávozott honfitársaink szinte kivétel nélkül törték a magyart, a jiddist, az angolt, és ekképpen társalogtak velünk: „Hello, Thomas, Joe, olyan nájsz tu mít jú, ajvé, itt van mani, van frídom, sreklich, sok fájn endzsoj, csak néha miszszing a régi frendek, de hála istennek az én hászbendem, a Charlie a beszit férj ól rand dö vörd, a bladját ontaná értem és a femilijáért...” stb.

Valahányszor aztán összefutottunk, egy percet szántunk a régi hülyülésre; filmgyárban, rádióban, társaságban – bárhol.

Egy éve már, hogy Lencsi (Vas Léna) hívott. Baj van. Nagy a baj. Mint az Élet Menete atyja, tudtam, mi a családi kötelességem.

Aztán a temetés után Léderer Pali hívott, készülendő egy könyv Róla. Somló Tamással és a generációval a középpontban.

Egy szellemi sírkő. – Alig vártam, hogy összefusunk, és akkor először megmutattam Palinak ezt a fecnit – s most megmutatom Nektek, és Neki is.

Some law for future:
arcon always new bőr...
Bytheway-a báj Övé.
Somló Tomi belongs to me...
Sun if süt , wind ha fú is-
always friend , noha jewish...
For a lifetime , síron túl is.
His smile is real: Israel.
Such a penzum, fifti jársz!
Remember, ember, if you bírész:
from the first steps – „Universitas”-
to the Universum. Nem vitás
a big run, longaway-
ajvé, ajvé, ajvé... ajaway.
Gyűlölöm a Kozma utcát.
Minden remény odakozmált.
Mert a fate was, as spy,
like a magic kém, but why?!
His smile, his warm inside,
his voice, his noise – our heart’s beside.
He looks like an angel.
Álomarcú srác. Well known, not a stranger.
Around him some nice néंबर...
Lot of kids – beauty skicc...
All they are – hope – on the spicc.
The rain, the rain szemetel is.
Wetlook now a cemetery.
No more mega bit.
Nyomor. Nem látsz több megabájt.
Elfogyott a file.
Our heart is fáj.
Somló Tomi – as law for me-
belong’s to us – belongs to me.

Székhelyi József

Kőbányai János fotói